

Žrtve Ljubljane. Dne 16. septembra popoldne sta gnala hlapca pri posestniku Gradu v Zgornjem Kašlju v Ljubljano kopat tri konje in sta jezdila na dveh. Radi plitvine sta pogrnala živali v 3/4 m globok tolmun, kjer sta utonila oba fanta in en konj. Druga konja sta se rešila in se po nesreči mirno pasla. Utonil je 29letni Anton Ilovár iz župnije Prežganje in 18letni Štefan Vintič iz Velike doline pri Krškem.

Pesek je pri kopanju smrtno zasul dne 15. t. m. 22letnega Franca Hudoklina, posestnikovega sina iz Dobravice na Dolenjskem, ki si je gradil novo hišo in pripravljaj sam za zidavo potreben material.

Žalostna smrt strojevodje. Dne 15. t. m. ob 3. uri zjutraj je po nesreči lokomotiva smrtno stisnila na gorenjskem kolodvoru v Ljubljani 44letnega strojevodjo Karla Horvata.

Obsojeni albanski nacionalisti. Dne 17. novembra je bila v prestolici Albanije v Tirani zaključena obravnava pred izrednim sodiščem proti 49 nacionalistom, ki so bili obtoženi, da so rovarili proti sedanjemu režimu, pripravljali nasilen prevrat in namerali odstaviti kralja Zoga. Obsojenih je bilo 7 obtožencev na smrt, 14 na do-smrtno ječo, 13 na 15 let, 14 pa je bilo oproščenih.

Fašisti so streljali na naš konzulat v Zadru, razbili vse šipe in bi bili napadli tudi konzula, da se ni umaknil pravočasno.

Glavo so odsekali dne 14. septembra zjutraj v Parizu Rusu Gorgulovu, ki je ustrelil predsednika francoske republike Pavla Doumerja. Prošnjo za pomilostitev je sedajni predsednik zavrnil in radi tega je bila od porote izrečena smrtna obsodba izvršena. Pred usmr-titvijo je sprejel obsojenec poslednjo versko tolažbo in prejel iz rok pravoslav-nega popa sv. obhajilo. Po cerkvenih obredih je izjavil Gorgulov: »Ni-sem ne monarhist, ne komunist in u-mrem za svojo idejo, kakor so umrli

vsi ruski kmetje, katere so preganjali rdeči.« Obsojenec je izpil dve čaši ru-ma, odklonil cigareto in sedel v voz, ki ga je popeljal iz kaznišniške celice na morišče. Pred usmr-titvijo sta poljubila obsojenca pop in njegov zagovornik. Usmr-titev se je izvršila tako naglo, da ni minilo niti 10 sekund od trenutka, ko je stopil Gorgulov iz voza in do pad-ca sekire giljotine.

Grozna nesreča pri prepeljavanju vojaštva. Dne 14. septembra se je zgo-dila pri prepeljavanju vojaštva ob me-ji med Alžirijom in Marokom v severni Afriki strašna železniška nesreča. 500 mož in častnikov mbčan oddelek se je peljal z vlakom, ki je padel v 100 m globok prepad. Nesreča je zahtevala: 155 mrtvih, 283 ranjencev, 175 mož pa manjka. Nesrečo je najbrž povzročilo deževje, ki je razrahljalo progo.

V premišljevanje! Ako kupite en par čevljev domačega izvora, podprete s tem doma-čega trgovca, domačega čevljarja, domačega mesarja, ki proda kožo, in končno domačega kmeta, kateri redi živino, ki da kožo. To pa še ni vse. Domači trgovec ima domače prodajalce, domači čevljar ima domače pomočnike, domači tovarnar domače delavce, domači mesar domače pomočnike, in kmet pa dekle in hlapce in družino. Radi tega se ne sme samo govoriti po kavarnah, gostilnah, shodih ter zborih, da je treba kupovati domače blago, temveč mora to tudi vsak sam dejansko storiti, ker samo potem bomo postali gospodarsko močni narod. Trgovski dom Stermečki v Celju prodaja čevlje domačega izvora iz samo pristnega usnja, za moške in ženske, črne ali rujave, nizke ali visoke, lesene ali usnjate pete po Din 66.—. Kdor naroči 4 pare skupaj, poštnine prosto po celi Jugoslaviji. Komur čevlji ne ugajajo, se vrne denar. 1049

Ugodna knjižna ponudba. Radi preselitve oddam vse do sedaj nerazpečane izvode (140) svojega najnovejšega slavističnega dela: »Zur Geschichte der Slaven von der Urzeit bis zur Völkerwanderung« (Maribor, 1929, 220 str.), izvod za 10 Din, ako se osebno prevzame, s pošto pa 12 Din. Prvotna cena je bila 130 D. — D. Žunkovič, Maribor, Marijina 27 I.

Planinka čaj

Bahovec zmanjšuje pritisk krvi in ga hvalijo proti poapnenju žil.

Zavitek Din 20.— v apo-tekah. 841

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon 23—58, lastnik in vodja kirurg dr. Čer-nič. — Najmodernejši urejen za operacije. — Zdravilni aparati: višinsko solnce, diatermija, tonizator, žarnica »Hilal«, enterocleaner. — Zdravljenje z radijem (pijača in kopelji). — Cene zmerne. 332

Izrednost v ptičjem kra- ljestvu.

Pred desetimi leti, vročega poletnega dne, je padel v morje ob dalmatinski obali pri Makarski, zadet od lovčeve kroglice, ogromen ptič — takozvani ja-streb-mrhovinar. Ptica je trkala s pe-ruti po morju, dvigala kvišku od rane krvaveči vrat in prhala obupno proti zanjkam, katere so metali nanjo iz bližajočih se čolnov. Slednjič so jo le potegnili še živo v barko in so jo spravili v klet. Na okno kleti so jej na-stavljali meso, a jastreba ga je metal prezirljivo na tla. Ko se je njegova ra-na nekoliko zacelila, je postal mirnejši. Preselili so ga iz kleti v kurnik, a tudi tukaj je kazal sovražnosti napram vsakemu, ki se mu je približal. Žrl je v kurnik mu vrženo mrhovino le tedaj, če ga ni nikdo očitno opazoval.

Prestavili so ga na dvorišče bogatejše družine v Makarski. Tukaj se je že tolikanj ponižal, da je vzel ponujeno hrano zdaj od tega pa zopet od drugega. V sredini novembra, ko je bil že čisto zdrav, je prerazal njegov gospodar vrv, za katero je bil privezan. Roparski ptič, komaj je začutil krog sebe —

Vrel dež.

Nad okrajem Som-ma pod Vezuvom na italijanskem je začel nedavno padati vrel dež, ki je uničil vso žetev. Ta čudovit ter nenavaden dogodek si razlagajo na način, da je neslo dež skozi vroč dim, ki se je dvigal iz Vezuva. Ta dim in pa vroča sopara je v zraku zavrela deževne kaplje.

Jezero smrti.

Neki afriški lovec poroča v nekem angleškem strokovnem časopisu o doživljajih na potovanju v osrčje ju-žnozpadne Afrike, kjer leži jezero smrti, ogromno močvirje, ki meri nad 100 km v

Bridka zgodba skopuha.

Svečenik Mohamed.

V njegovih očeh, in predvsem, če se je pogo-varjal z Allahom (mohamedanski Bog) in ga prosil blagoslova, je bil svečenik Mohamed ubo-ga para, ki je imel komaj košček kruha in prgišče riža.

Pri vseh drugih je veljal za zelo bogatega, kar je tudi bil v resnici, četudi se je trudil, da bi zgledal na zunaj kot siromak. Krog velike glave je nosil večkrat ovit turban bledikasto-rde-če barve. Ruta je skoraj čisto zakrivala nizko čelo. Liki turške sablja zakriviljeni nos je delal njegov obraz teman, pust ter krut, z izrazom v obrazu se nikakor niso hotele ujemati navadno milo gledajoče oči. Ustnici sta bili ozki in stis-njeni. Lice mu je bilo udolbeno in suho. Gosta, črna brada je visela na oglati bradi. Nosil je dol-go, rižasto suknjo, ki mu je zegala preko kolen in je bilo videti izpod nje kos belih, favdastih

hlač. Gole noge so se skrivale v rdeče, s srebrom obšite copate.

Mohamed je bil mullah, mohamedanski du-hovnik, v mestnem okraju Khadah indijske pre-stolice Bombay. Nikomu ni bilo znano, kako se je dokopal do premoženja, ki se je razneslo med mohamedani v pregovorih. Znano je bilo le to, da je začel z nič pred 15timi leti. Danes je bila javna tajnost, da posedla dobrih 20.000 rupij (600 tisoč Din), katere je imel varno naložene v ban-ki, bil je posestnik treh velikih hiš v različnih delih mesta Bombay, govorili so tudi o njegovih brilantih in draguljih, katere je rad kupoval in se z njimi kitil, ako ga ni nikdo opazoval.

Njegova hiša v Khadaku se je veselila odlič-ne okolice, le na zunaj je bila očitno revna in v zanemarjenem stanju. Tujec bi bil verjel na prvi pogled radi zunanosti poslopja, da je za-dela hišnega gospodarja kaka težja nesreča. To pa pri Mohamedu ni bila istina, baš nasprotno — zanemarjenje je bilo dobro preračunano, da je odvrčalo tatove in lene berače ter postopache. Njegova trdosrčnost ga je povzdignila v bo-

prostost, se je dvignil v višine in izgubil nad hribovjem.

Na začudenje se je dva dni po izginutju zopet pojavil na dvorišču gospodarja v Makarski, od katerega se je pustil mirno božati. Od tedaj je postal ne samo zaupljiv in pokoren napram onemu, ki ga je hranil, da, celo tujcem je skazoval naklonjenost in prijaznost.

V tem slučaju nikakor ne gre za kako ukrotitev od strani človeka, ne za izrabljanje od živali, razmerje medsebojnega zaupanja ter naklonjenosti se je razvilo iz okoliščin. Med ujetništvom se je zanimal ptič za delovanje in nehanje človeka, v kojega delokrog je bil prisiljen, udomačil se je sam v Makarski, obiskoval je kavarne, trgovine, zasebna stanovanja, parnike, ki so bili zanj posebno privlačni, spremljal jih je v poletu, ali pa se je vozil z njimi na sprehodu, videl je potnike . . .

Naravnost ganljiv je opis, kako je obiskal kralj zračnih višin obolelo dobrotnico. Noč in dan, skozi celi teden, je čakal po ure zaman pred klavnico na gospo, ki je bila tamkaj uslužbena in mu je metala razne odpadke. Slednjič se je podal za njo od ulice do ulice in je našel pravo hišo, ne da bi mu jo bil kedo pokazal. Potrkal je s svojim kljunom najprej na duri, na okno in je sledil hišnemu gospodarju, ki mu je odprl vrata, do postelje bolnice. Vlekel je na rahlo z nje odejo, jo ljubkoval in slednjič je odletel skozi okno, krožil nekaj časa tik nad hišo in izginil na domače dvorišče.

Prijatelja svojega gospodarja, ki se je zelo zanimal za izvanredno ptico, je skušal jastreb ovirati na razne načine, la bi ne odpotoval in se ne odpeljal s parnikom. Slednjič je zagrabil s kljunom za kovčeg in ga vlekel nazaj.

Nekoč se je igral z deco, ki mu je metala preko zida kapico in ptič jo je lučal nazaj. S časom mu je bilo igračkarnja dovolj, pobral je kapico, jo skril pod peruti in je ni oddal tako dolgo, dokler se niso začeli otroci odstranjevati.

Ako ga je pa kedo dražil iz hudobije, se je zavzel za svojo čast ter dostojanstvo s kljunom. Neizzvan ni storil nikomur kaj žalega.

Z domačimi živalmi se je počasi sprijaznil. Prvotno je vladalo med jastrebom in psi hudo sovraštvo. Pozneje pa je postal psom toliko prijatelj, da je v šali vtaknil svoj kljun psu med zobe, pes ga je pa božal s tace in mu zlezel pod peruti. S kužki je skupno jedel ter spal.

Od časa do časa je izginil iz mesta in obiskal svoje tovariše po hribovju nad Makarsko.

Svojemu gospodarju je odvezal ovrtnico in potegnil iz žepa uro . . .

Ljubljenico in naravnost čudovito ptico roparico v Makarski je vse ogledovalo z največjim zanimanjem, se jej čudilo, ker jej ni ubil nikdo ljubeznivosti nasilnim potom, ampak je bila le povračilo živalske ljubezni za človeško.

Jastreba mrhovinarja v Makarski ni več, je poginil od starosti. Gotovo pa je, da ni bil nobeden mrhovinar tolikokrat in tako lepo opisan ter oboževan v resnici in na papirju kakor pravo ptičje čudo, ki se je kretalo po in nad Makarsko ob dalmatinski morski obali dobrih 10 let.

Vinske sode, rezan in tesan les, bukova drva, cepano in žagano kolje prodaja ali zamenja za dober vinski mošt Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica 25.

Huda stiska kmeta.

(Dopis iz Planinske vasi.)

Sadno drevje cvete. Ko nam je dne 10. avgusta t. l. kakor še nikdar strašna toča združena s silnim viharjem in sledečim nalivom uničila vse na prostem se nahajajoče pri-

delke in še z v kozolce spravljene žita zbilila 40—50% zrnja, je naslednjega dne ležalo nezrelega sadja na tleh za vagone. Kdor bi ležal usodnega dne v nezvesti, bi si naslednjega dne ne mogel predstavljati, da je prešpal več tednov in se zbudil šele koncem decembra. Sadno drevje se otožno maje brez sadja in listja, tla kakor s snegom pobeljena, jarki napolnjeni z ledeno točo in celo zrak ni imel več poletnega vonja. Na njivah nisi mogel razpoznati vrst žita, na travnikih, kjer je poprej stala otava, je zgledalo kot telovadišče. Naslednjega dne popoldan so se pod pritiskom solnca se tajajoče toče zbirali potočki vode in odhajali kakor zmagajoča armada po končanem boju. Zelena barva sadnega drevja prehaja v rujavo, tako da ni na drevju več videti poletnega življenja. Do danes se je sadno drevje, kolikor ga vihar ni izruval in potopil, na novo obrastlo in vidiš sadno drevje: jabolke, hruške in slive v cvetju kakor spomladi, kar po prerokovanju starejših ljudi pomeni, da to sadje drugo leto ne bo rodilo. Žalostno gleda tukajšnji kmet v temno bodočnost zime, ko ne bo imel obleke in ne živeža, dasiravno se je celo leto od svita do temne noči, to je 14 do 16 ur v potu svojega obraza pehal, da si vsaj potrebnega živeža priskrbi za pozimski čas. Na izkupicek smo pa že itak pozabili, odkar je s padanjem cen uničen poglavitni vir dohodkov: živinoreja. Za odpis davka smo prosili, pa kaj pomaga, bodo pa doklade višje, saj nam samo šentvidska šola za leto 1933 obremeni neposredne davke z 92 odstotki, kar je pač za današnje čase preobremenilno za že itak izmožganega kmeta, ki mu je v vsaki miznici že preveč položnic, ker jih ne more rešiti. Pred kratkim sem govoril z nekim vpokojencem, ki mi je v razgovoru o slabih časih pristavil: »Tudi mi vpokojenci občutimo krizo, glej, tudi nam se je pokojnina skrčila, in danes je že osmi dan v mesecu in še nisem dobil pokojnine.« Hej, sem se začudil, ali se ti zdi osem dni taka večnost, le poslušaj, jaz in moja družina smo na naši kmetiji pridno delali vsak dan 14 do 16 ur in pri tem štedili, pa povem ti, da od leta 1928 do danes nismo nič zaslužili več, kakor je bila vredna naša doma pridelana kmetijska hrana, smo napravili vsled padca cen goveje ži-

gatina. Njegova skopost mu je bila tudi v pogubo. O vsem tem se njemu niti sanjalo ni. Čisto zadovoljen je bil s seboj in z ljubim Allahom, ki bi bil še lahko darežljivejši, le napram onim ljudem ne, ki so se hoteli preveč bližati njegovi nad vse dragi mošnji.

»Mohamed, mož božji!« se je razleglo po hiši. »Allah te naj blagoslovi! Oprosti bratu, ki se te drzne motiti. Slišal je, da ti je podaril Allah veliko srce, da te je blagoslovil, da je dobrote nevernikov, garjevih psov — Allah jih pogubi! — položil v tvoje roke, da delaš dobro svojim bratom. Allah te blagoslovi in odpri uho mojim prošnjam . . .!«

Mohamed sedi na svoji preprogi in se ne gane. Mogočni oblaki se kolobarijo iz njegovih ust in ga obdajajo. Znamenje jeze. Mislil je pač, da bo mož izginil, ako ostane kakor pribit. Vedno znova odmevajo njegove prošnje: »Allah te blagoslovi! Slava prerokova se naj razlije nad teboj! Povedali so mi, da si doma. Zakaj zaklepaš dobrohotno srce napram milim prošnjam

brata? Dim, ki prodira iz tvoje pipe v moj nos, mi pripoveduje o tvojem dobrem srcu . . .«

Sedaj pa je že Mohamedu več nego dovolj. Odloži pipo na tla s toliko nevoljo, da odleti glavnosti ustnik.

Ves togoten se poda ven. Pred vrati čepi sključen revež. Že po turbanu spozna verskega tovariša. V prahu ponižnosti mrmra siromak izreke blagoslova in prošnje.

»Kaj me motiš v molitvah k Allahu! Kaj hočeš?« nahruli neznanca.

»Svetniški mož! Prerok te naj blagoslovi! On pravi . . .«

»Besede prerokove so mi znane! Kaj pa hočeš ti?«

»Mohamed, tvoj brat . . .«

»Že vem, da si mi brat! In ne kak nevernik!«

»Hvala Bogu, gospodu celega sveta, usmiljenemu sodniku ob koncu sveta! Tebe molimo in te prosimo pomoči. Popelji nas na pravo pot, po poti onih, katerim si dober, na katere se ne jeziš, ne po poti blodečih . . .«

dolžino in nad 75 km v širino. Jezero je obrašeno z mahom in ga lahko z vso pravico smatramo za živalsko pokopališče. Človek, ki se mu približa, uzre že od daleč na tisoče in tisoče živalskih okostnjakov, ki štrlijo iz vode. Položaj okostnjakov kaže, da so živali utonile v groznem strahu, ko so se hotele rešiti z begom. Na tem orjaškem pokopališču so zastopane vse vrste afriških živali, najgroznejše pa se zazdijo gledalcu okostnjaki slonov, ki stoje navpično z okli c zrak. V tem »jezeru smrti« bi lahko Afričani pobrali naravnost velike množine slonove kosti, vendar v strahu,

vine in drugih pridelkov zguže na našo gospodarstvo. Geslo: pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal, v prvem odstavku za nas poškodovane kniete ne velja več, ker si sami ne moremo pri najhujšem naporu več pomagati, zato kličemo Boga in državo na pomoč!

*

Davčna oprostitve novih sadovnjakov.

Da bi se podprlo napredovanje sadjarstva kot izredno važne poljedelske panoge, od katere živijo celi naši sadjarski okraji, in da bi se na ta način vplivalo na olajšanje krize, je z zakonom o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih, ki je tiskan v 70. številki »Službenih novin« z dne 24. marca 1932, predvideno, da se oproščajo davka zemljišča, ki se zasajajo z novimi sadovnjaki in sicer s slivami, predvsem požeškimi, bistriškimi, plavimi češpljami, čitljivkami itd., ter z jabolki in hruškami, predvsem z jesenskimi, nadalje z orehi, lešniki ter drugim plemenitim sadjem — za šest let, zemljišča pa, na katerih se zasadijo olive, za 20 let.

Da se izvede gornji zakonski predpis, je minister za poljedelstvo s števil. 55.860-2 z dne 10. septembra 1932 predpisal pravilnik, ki določuje, da se pod sadovnjakom razume ono zemljišče, na katerem je po 25. marcu 1932 pravilno zasajeno plemenito sadno drevje. Pod takšnim zemljiščem pa se razume ona površina, ki je v katastru ločena kot posebna parcela in zaznamovana s posebno parcelno številko. Če je sadno drevje zasajeno samo na enem delu takšne parcele, potem mora ta površina imeti najmanj 250 kv. metrov, da se lahko doseže pravica do začasne oprostitve davka in da se to lahko zabeleži, oziroma izvede v zemljiškem katastru.

Nadalje je s tem pravilnikom s čl. 3 določeno, da se pod pravilno zasajenim sadovnjakom razume tudi sadovnjak,

ki je zasajen na položaju in na zemljišču, ki odgovarja dotični vrsti sadja, ter da je zemljišče preorano, kjer se to lahko izvede.

S čl. 4 pravilnika je predvideno, da se kot plemenita sadna drevesa razumejo vse one vrste sliv, jabolk, hrušk, češenj, marelic, breskev, višenj, orehov, lešnikov, smokov ter ostalega plemenitega sadja, ki so priporočene od ministrstva za poljedelstvo in banskih uprav, da se goje po posameznih okrajih in krajih. Ne smatra pa se za sadovnjak ono sadno drevje, ki je posamez ali v vrstah zasajeno po robovih in mejah njiv, steza in potov, po vrtovih, če je zasajeno poleg drugih kultur in po vinogradih.

Interesenti naj prednašajo prijave in prošnje za oprostitve sadovnjakov od davka pristojni katastrski upravi v premerjenih krajih, oziroma pristojni davčni upravi v nepremerjenih krajih. Katastrska in davčna uprava dostavlja te prošnje pristojnemu okrajnemu načelstvu, ki odreja okrajnega poljedelskega referenta, da po uradni dolžnosti odide na lice mesta in ugotovi, ali zadevni sadovnjak odgovarja predpisom pravilnika.

Katere podatke mora vsebovati prošnja in vsa druga pojasnila o tej stvari, so navedena v pravilniku samem. Pravilnik je dostavljen banskim upravam, ki ga bodo z razpisom dostavile okrajnim načelstvom ter bodo okrajni kmetijski referenti zainteresiranim osebam lahko dajali točna pojasnila. Razven tega bo pravilnik natisnjen te dni v »Službenih novinah«.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 17. septembra 1932 so pripeljali šepharji 21 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12 do 13 Din, iste cene tudi špeh. Kmetje so pripeljali 16 voz sena po 70—100 Din, 4 otave po 90—95 Din, 3 slame po 55 do

65 Din. Krompir 1—1.50 Din, čebula 2.50 do 7 Din, zelje 1 do 3 Din, kumarce 0.50 do 1 D. Pšenica 1.75 Din, rž 1.50 Din, proso 1.50 Din, ajda 1.50, fižol 2 do 2.50 Din, grah 10 Din. Celi orehi 4—5 Din, luščeni 16 do 18 Din, zelena paprika 2 Din, hren 6 Din, gobe 1—2 Din, grozdje 2.50 do 5 Din, hruške 4—5 Din, jabolka 2.50 do 4 Din, breskve 4—6 Din. Bila sta 2 voza zelenjave iz Varaždina. Mleko 2—3 Din, smetana 10—12 Din, surovo maslo 22 do 26 Din, med 14 do 20 Din, slive 1—2 Din.

Mariborski živinski sejem dne 13. IX. 1932. Prignanih je bilo 10 konjev, 14 bikov, 101 vol, 222 krav in 14 telet, skupaj 361 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 2 do 3.50 Din, poldebili voli od 1.25 do 1.75 Din, plemenski voli od 1 do 1.75 Din, bikji za klanje od 2 do 2.35 Din, klavne krave debele od 1.25 do 2.25 Din, plemenske krave od 1 do 1.75 Din, krave za klobasarje od 1 do 1.25 Din, molzne krave od 1.50 do 1.75 Din, breje krave od 1.50 do 1.75 Din, mlada živina od 2 do 3.50 Din, teleta od 3 do 4 Din. Prodanih je bilo 248 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 16. sept. 1932. Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 249 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašički 5—6 tednov stari 60—85 Din, 7—9 tednov stari 90—120 Din, 3—4 mesece 150—240 Din, 5 do 7 mesecev 300 do 330 Din, 8—10 mesecev 350—400 Din, eno leto stari 450 do 550 Din. 1 kg žive teže 6 do 6.50 Din, 1 kg mrtve teže 8—10 Din. Prodanih je bilo 140 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste od 8 do 10 Din 1 kg, II. vrste od 6 do 8 Din, meso od bikov, krav in telic od 4 do 5 Din, telečje meso I. vrste od 10 do 12 Din, II. vrste od 6 do 8 Din, svinjsko meso sveže od 10 do 14 Din.

To so fantje!

Nedelja 11. septembra je bila fantovski praznik prav posebne vrste. Na izredno lep in

da se ne bi pogreznili v močvirje in v bojazni pred strahovi poginulih živali se okostnjakom niti ne upajo približati.

Stara zgodba.

Pripoveduje se, da so ljudje v starih časih bolj dolgo živeli, kot dandanes. Mogoče je tudi, da niso tako točno in strogo zaznamovali svoje starosti, ker najbrž niso tako natančno vodili krstnih registrov, kakor se to dela dandanes. Vse to lahko ugibljemo, ko tu in tam slišimo o starosti, katero so dočakali ljudje nekdaš. Ta in oni bralec bode morda zmajeval z glavo nad zgodbo, ki jo

Mohamed prekine valovečo reko slavošpevnih besed.

»Povej suro (daljši stih iz mohamedanskega sv. pisma — korana) nevernikov!«

Ta sura ima to prednost, da je kratka.

Na tihem upa, da je mož pred njim ne zna. Pozvani pa začne mrmrati:

»V imenu Boga usmiljenega! Govori: O vi neverniki! Ne molim, kar molite vi, in vi ne molite, kar molim jaz. Vi imate svojo vero in tudi jaz svojo!«

Škipajočih zob se mora Mohamed priklopiti pri imenu Allah. Lopov zna suro, čeravno je najbolj prilična, da bi se mu bil jezik zamotal v njej. Berač molči, Mohamed mora hočeš nočeš ponoviti vprašanje:

»Kaj hočeš?«

»Tvoj brat je lačen.«

»Nimam ničesar!«

»Si vendar bogatin, dovoli, da jem s teboj!« Ogorčen vzroji Mohamed:

»Kedo se drzne ziniti, da sem bogat?! Allah, kaznoval si me! Živeti moram od miloščine po-

božnih vernikov. Angel nasprotnik raznaša v svet, da sem premožen! Allah me je kaznoval!«

»Deli revščino z menoj!«

»Poberi se izpred mojega praga! Ali ne vidiš, kako globoko udrta so moja lica vsled pomanjkanja? Prisegam ti pri prerokovi bradi, gladen sem, ne posedam ničesar, s čimer bi si utešil glad!«

Zaklinjajoče dvigne svoje koščene roke. Zna vse povedati odkrito ter prepričevalno, da je celo sam uverjen o resničnosti svojih besed. Zelo bi se čudil, ako bi kedo dvomil o istinitosti njegove prisega. Resnično je lačen. Neko malenkost je povžil, ne bo več jedel, razen če bi ga kedo povabil. Da bi za lasten denar obedoval v najbolj imenitnem hotelu v Bombay, mu ne pride niti na misel. Kaj takega bi bila razsipnost!

»Allah te blagoslovi!« godrnja postava pred njegovimi nogami. Pogled, katerega vrže na Mohameda, osramoti svečenikove besede kot laž: »Svetniški mož si, Allah te bo nasitil z menoj vred. Prerok pravi: Miloščina razmnožuje bo-

edinstven način so slovenski katoliški fantje proslavili 70letnico smrti velikega mladino-ljuba in Slovenca škofa A. M. Slomška. Na 200 km dolgi progi iz Jesenic do Maribora in iz St. Ilje na Slomškov grob so se strnili na-ši fantje v eno samo živo verigo. Iz rok v roke je romala štafeta palica, v kateri je bil na pergamentnem papirju napisan po-zdrav in obenem prošnja Slomšku, ki počiva na starem mestnem pokopališču v Mariboru. Pa tudi po številu sodelujočih je bila štafeta nekaj veličastnega. 1500 slovenskih kmetijskih fantov iz vseh krajev Slovenije je nosilo po-zdrave iz obmejnih krajev na Slomškov grob. Velike so bile žrtve, ki so jih doprinesli ti fantje. Na vse zgodaj, nekateri že pred drugo uro zjutraj, so morali od doma, peš, na kole-sih, vozovih, tudi avto so si najeli in ga pla-čali sami, samo da so prišli pravočasno na določeno jim mesto. V bližini Hoč se je zgo-dil slučaj, da je prišel k nekemu tekaču iz St. Petra pri Mariboru nekdo z namenom, da ga prevari in na zviti način spravi z določe-nega mesta. Rekel mu je: »Tvoj poveljnik te kliče, pomakni se moraš naprej, na tvojem mestu pa ostanem jaz.« Energično mu je od-vrnil fant: »Jaz že sam vem, kaj mi je sto-riti in kje je moje mesto. Nikamor ne grem!« Kaj ne, kakšna zavednost! Vsa Slovenija go-vori o tej krasni manifestaciji slovenske na-še kmetijske mladine. Ob tej priliki se je zopet pokazalo, da je naša mladina složna, disciplinirana, enega duha in ene misli, ko gre za naše vzore in ideje. Služabnik božji, Slomšek, se je gotovo z dopadenjem oziral iz nebes na to elito slovenskih fantov, ki se je prišla na tako edinstven način pokloniti njegovemu spo-minu in njegovim velikim idealom. Ponosni smo lahko na to mladino, na njo lahko ra-čunamo vedno in povsod!

Po končani slavnosti na Slomškovem grobu so se zbrali člani fantovskih odsekov na Li-vadi, kjer so se vršile prve športne tekme za podvezno prvenstvo. Za te tekme je uprava »Slovenskega Gospodarja« poklonila krasen srebrni pokal. Tekmovalo je pet fantovskih odsekov in sicer: Sv. Benedikt v Slov. gor., Sv. Jurij ob Ščavnici, Sv. Tomaž pri Ormožu, Sv. Trojica v Slov. gor. in Sv. Jakob v Slov. gor. Tekmovalo se je v teku na 100 in 1500 m, v skoku v višino in daljavo ter suvanju kro-

gle. Borba za prehodni pokal »Slovenskega Gospodarja« je bila silno napeta. Vsak odsek se je potrudil, da si pribori čim več točk in s tem častno darilo. Izmed tekmujočih odse-kov se je najbolj odrezal fantovski odsek Sv. Tomaža pri Ormožu. Priboril si je za eno leto prehodni pokal. Za njim se vrste odseki: Sv. Peter pri Mariboru, Sv. Benedikt v Slov. gor., Sv. Jurij ob Ščavnici, Sv. Jakob v Slov. gor. in Sv. Trojica v Slov. gor. Pa tudi posa-mezniki so v raznih športnih panogah poka-zali precejšen napredek. V skoku v višino je dosegel prvo mesto Mihael Žižek (Sv. Bene-dikt) 1.40 m, drugi je Meško (Sv. Tomaž) 1.35, tretji Škamlec Rudolf (Sv. Peter) in Žel Mir-ko (Sv. Jakob) 1.30. — Skok v daljavo: Ran-taša (Sv. Jurij) 4.58, drugi Meško (Sv. Tomaž) 4.48, tretji Domanjko (Sv. Jurij) 4.26 m. — Suvanje krogle: Meško (Sv. Tomaž) 8.32, Ži-žek (Sv. Benedikt) 8.04, Škamlec (Sv. Peter) 7.18. — Tek 100 m: Žel Ivan (Sv. Jakob) 14 sek., Gornik (Sv. Peter) 4.06 sek., Kranjc (Sv. Peter) 15 sek. — Tek 1500 m: Škamlec Rud. (Sv. Peter) 5 minut 21 sek., Žižek (Sv. Bene-dikt) 5.21, Verlič (Sv. Peter) 5.24. — Posamez-niki, ki so dosegli v naštetih panogah, dobijo primerna spominska darila. Fantje, le v tem smislu naprej, da bodo drugo leto Vaši us-pehi še boljše. Ali ni boljše, se udeleževati v plemenitem športu, kakor pa ubijati svoje zdravje v zatohlih gostilniških prostorih? Ne pozabite pa tudi, da športa ne smemo gojiti samo radi športa, ampak nam mora služiti kot sredstvo za doseg našega končnega ci-lja. Ne samo zdravo telo, ampak tudi zdrava duša, ki je odsev Večnega!

*

Sv. Ožbalt ob Dravi. Slomškova proslava. Pičlo pred sto leti je v Vuzenici pastirval, nadžupnikoval in dekanoval naš slovenski buditelj in vzgojitelj Anton Slomšek, ki je s svojim svetniškim življenjem in delovanjem v Vuzenici posvetil vso Dravsko dolino, kjer tudi sladko počiva že 70 let v lični kapelici-grobnici v Mariboru blizu samostana šolskih sester, ki z nežno pijeteto negujejo to narod-no svetinjo, svetniški grob, na katerega molit naj bi ne pozabil iti noben Lavantinec, ko pride v škofijsko prestolico, ustanovljeno po žilavem prizadevanju Slomškovem. — Temu

slovenskemu rodoljubu in duševnemu velika-nu, knezoškofu Antonu Martinu Slomšku ve-kovit spomin proslavljat pride semkaj iz Ma-ribora na rožnivenko nedeljo dne 2. vinotoka t. l. mil. g. dr. Maksimilijan Vraber, stolni kanonik in dekan, ki bo imel blage volje slav-nostno pridigo in slovesno sv. mašo ob 10. uri. — Šolski otroci pa že tudi nestrpno ča-kajo, da bodo krepko zapeli Slomšku v čast in sebi v vzgojo svojo nedosežno otroški him-no: »Preljubo veselje, oj, kje si doma?« Zlo-ženo in spevano njim od istega svojega naj-iskrenejšega mladino-ljuba škofa Antona Mar-tina Slomška. Večna mu slava in blažen mu spomin!

Gorja Sv. Kungota. V nedeljo dne 25. sep-tembra, po sv. blagoslovu priredi tukajšnje Katoliško prosvetno društvo v Prosvetnem domu slovesno akademijo v spomin 70letnice smrti nesmrtnega Slomškega z zelo pestrim programom.

Slomškova slavnost pri Sv. Lenartu v Slg. Po večernicah na kvaterno nedeljo nas ob-iščejo Benediktanci s svojim izvrstnim peva-kim zborom in priredijo Slomškovo slavnost s koncertom blizu 20 pesmi, moškega, žens-kega in mešanega zbora. Mnog. č. g. dekan Gomilšek pa bo govoril slavnostni govor o našem preljubem škofu Slomšku. Pridite go-tovo vsi! Povabljeni tudi sosedje!

Župnija Sv. Anton v Slov. gor. obhaja Slomškovo nedeljo dne 25. septembra na prav slovesen način. Župljani pristopijo k mizi Gospodovi, društva in tudi društvo starih vo-jakov skupno. Ob pol desetih je slovesna asi-stirana služba božja z nagovorom in skupnim petjem. Popoldne ob štirih v dvorani prosvet-nega društva slovesna akademija.

Slomškova proslava v Sv. Vidu pri Ptuj. Na praznik dne 8. septembra smo slovesno proslavili Slomška. Vsa proslava se je izvr-šila v znamenju mladeniške Marijine družbe. Ob desetih je množica fantov, domačih in iz okolice, napolnila cerkev. Pridigal je g. dr. Ahčin, ki je pokazal fantom Slomška kot vzor njihovi mladosti v pridnosti in vzornem življenju ter katoliški odločnosti. Nato je mil. g. prošt ptujski dr. Žagar imel veliko pontifikalno sv. mašo, pri kateri je asistiral 12 č. gg. duhovnikov. Po sv. maši se je vr-šilo zborovanje v Slomškovem domu. Govo-

gastvo in podeli mir srcu. Požrešna roka ne mo-re obdržati izobilja. Allah te blagoslovi!»

Ritanski se umakne berač iz verande in iz-gine v dirindaju na cesti. Mohamed se smehlja zadovoljno, da je srečno odbil prosjaški napad. Vesel je. Sicer mu ni znano, kedaj bi naj bil iz-rekel prerok zgorajne besede, vendar zakaj bi jih ne bil! Niti grožnje, ki je zvenela iz prosja-kovih besed, ni opazil.

Vedno bolj ga privija glad. Pušenje je dobro sredstvo, ki želodec omami in ga zaziblje, da po-zabi na praznino. Še ni čas zanj. Še le tedaj, ko mine najhujša dnevna vročina, se napolni ka-yarna.

Slednjič se le bliža njegova ura. Solnce se nagne, od zapadnega morja zapiha močan veter preko otoka, na katerem stoji veliko pristaniško mesto Bombay.

Počasi in samozavestno, kakor pristojna sve-čeniku, stopi na ulico, ne da bi si ne bil čisto na jasnem, da mu ne grozi nič reprijetnega.

Avtomobili švigajo na vse strani mimo nje-ga. Njegovega vstopa v kavarno ne opazi nikdo.

Vsi čepijo na tleh in srkajo iz majhnih skodelic izborna pijačo. Drugi obadujejo, ker je v Bom-bayu krog četrte ure popoldne obično kosilo.

Mohamed se pomika od skupine do skupi-ne, pri vsaki se pomudi na kratko, da vošči do-ber tek.

Njegova namigavanja postajajo vedno drznejša: »Vsak delavec je vreden svojega plačila!« Ali: »Verniki naj prehranijo Allahovega služab-nika in ga naj vzdržujejo!«

Vsak mu pokima v zahvalo.

Med tem ko roma Mohamed po kavarni, se prikažejo pri vratih tri novi gosti.

»Zahvaljen Allah, Sahib, on je tukaj!«

»Dobro, le noter!«

Kot Sahib nagovorjeni pozdravi kratko in gre naprej. Oba druga, očito mohamedanca, ka-kor vsi obiskovalci te kavarne, stopita v obsežni, precej hladni prostor in se spustita bolj ob strani proč od drugih na tla. Služabnik prihi. Naročita obed.

Mohamed se približa kavarnarju in vpraša:

»Kedo pa sta ona le dva?« (Dalje sledi.)

Je doživel okoli l. 1600 kardinal D'Armagnac, ki je nekoč opazil pred svojo hišo 80letnega starčka, ki je bridko jokal. Ko ga je kardi-nal vprašal, zakaj se tako joka, je starček povedal, da ga je oče natepel. Kardinal se ni malo začudil, da ima ta starček še oče-ta in ga je torej želel poznati. Ko privedejo pred kardinala 113 let starega človeka, ki je svojega 80letnega sina natepel, ker je razžalil svojega deda s tem, da ga ni pozdravil. Ded 80letnega starčka je menda tedaj preživel svoje 143. leto.

Inscrirajte!